

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U100260

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-03-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черемська Ольга Степанівна

2. Черемська Ольга Степанівна

Кваліфікація: к.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-03-2021

Спеціальність за освітою: Українська мова і література

Місце роботи здобувача: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.173.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут української мови НАН України

Код за ЄДРПОУ: 21569266

Місцезнаходження: вул. Грушевського, 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут української мови НАН України

Код за ЄДРПОУ: 21569266

Місцезнаходження: вул. Грушевського, 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21, 16.01.09

Тема дисертації:

1. Харківська філологічна школа в історії українського мовознавства 20–30-х рр. XX ст.
2. Kharkiv Philological School in the history of Ukrainian linguistics of 1920th – 1930th.

Реферат:

1. У дисертації досліджено значення Харківської філологічної школи в історії українського мовознавства XIX – першої третини XX ст., визначено періодизацію її розвитку; обґрунтовано роль особистостей та джерельної бази як основи вивчення еволюції лінгвістичної думки. Уперше в українському мовознавстві з урахуванням історіографії науково-освітніх центрів запропоновано всебічний аналіз наукової діяльності Харківської філологічної школи; узагальнено погляди представників цієї школи, які формувалися в контексті загальноєвропейських досліджень мови як суспільного явища і як мовної системи. Простежено еволюцію наукової думки від етнографізму до структуралізму в часовому та просторовому дискурсі. Уведено в науковий обіг аксіологічне осмислення цілісної концепції становлення й розвитку Харківської філологічної школи задля об'єктивізації ретроспективи і перспективи вивчення історії українського мовознавства та його суспільно важливої галузі – вчення про літературну мову.
2. This dissertation presents an innovative research of the significance of Kharkiv Philological School in the history of Ukrainian linguistics, the role of the ideas of O. Potebnia, as the head and inspirer of this school, as well as

scientific achievements of his students and followers in conducting historical and philological studies of Ukrainian language at the beginning of XXth century, in which an important place belongs to the works of Ukrainian linguists of 1920th – 1930th. For the first time a comprehensive approach to the investigation of scientific activity of Kharkiv Philological School in the history of Ukrainian linguistics of XIXth – first third of XXth century is offered: main stages of the development of this school are singled out, views of the representatives of this school on the formation and development of Ukrainian linguistics are sorted out; directions and aspects of activity of these linguists are actualized; an attempt to objectively assess the contribution of this school representatives to scientific investigation of the Ukrainian language is made. On the basis of elaboration of the biographic and bibliographic materials, scientific works and memoirs of the representatives of Kharkiv Philological School, periodization of its activity during XIXth – first third of XXth century is proposed and four stages in its development are distinguished (basing on the evolution of views in European linguistics and changes in the directions of School research). At the first stage (syncretic researches) (1810th – 1820th) studies of classical philology, rhetoric and literature were started; the second stage (comparative historical researches) (1830th – 1850th) is characterized by the appearance of dialectological, phonetical, lexical and grammatical studies of Slavic languages, including their comparative aspect, as well as by accumulation of the ethnographic material; the third stage (psycholinguistic researches) (1860th – 1890th) or so called Potebnia period, is marked by the introduction and establishment of the psychological direction in linguistics and literary studies; the fourth stage (literary language standardization) (first third of XXth century) is characterized by the system-structural approach to the analysis of linguistic facts. It is stated out that in Ukrainian linguistics of XIXth century first three stages are distinguished by the development of genetic (comparative-historical) scientific paradigm, and the fourth stage – by the development of taxonomic (system-structural) paradigm.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоленко Світлана Яківна
2. Jermolenko Svitlana Iakivna

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоленко Світлана Яківна

2. Єрмоленко Світлана Яківна

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глущенко Володимир Андрійович

2. Gluschenko Volodymyr A.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніка Оксана Іванівна
2. Ніка Оксана Іванівна

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степаненко Микола Іванович
2. Stepanenko Mykola Ivanovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніка Оксана Іванівна
2. Nika Oksana I.

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гриценко Павло Юхимович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гриценко Павло Юхимович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.